

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова
Інженерно-економічний факультет

Кафедра Економіки, обліку та підприємництва

«Допущений до захисту»
Завідувач кафедри

«_____» _____ 2022

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

**на тему: Бухгалтерський і податковий облік податку з доходів
фізичних осіб**

Виконав студент 56-ОО-19 групи

_____Музика Н. С.

Керівник роботи:

к.е.н., доцент

_____Гавриленко Н. В.

Первомайськ, 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Первомайська філія Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова
Інженерно-економічний факультет

Кафедра економіки, обліку та підприємництва

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

«___» _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Студенту _____ Музики Наталії Сергіївні _____
прізвище, ім'я по батькові)

1. Тема роботи Бухгалтерський і податковий облік податку з доходів фізичних осіб

Керівник роботи к.е.н., доцент Гавриленко Наталія Вікторівна
Затверджена розпорядженням директора №___ від «___» _____ 2021 р.

2. Термін подання роботи: ___ січня 2022 року

3. Вихідні дані по роботі: підручники, монографії, автореферати, періодичні видання, матеріали конференцій, бухгалтерська та фінансова звітність ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство», первинна документація, Наказ про облікову політику, реєстри фінансового і податкового обліку

4. Перелік питань, що належать до розробки (найменування розділів) 1. Теоретичні аспекти бухгалтерського і податкового обліку ПДФО; 2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»; 3. Організація бухгалтерського і податкового обліку податку з доходів фізичних осіб на ТОВ «Голованівське хлібоприймальне підприємство»; 5. Перелік презентаційних матеріалів: 1. Фрагмент систематизованої вибірки класифікаційних ознак визначення поняття «дохід»; 2. Додатки податкового розрахунку для комерційного сектора; 3. Середні значення основних коефіцієнтів ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та майнового стану ТОВ «Голованівське ХПП» за 2018-2020 рр.; 4. Недоліки бухгалтерського та податкового обліку ПДФО на ТОВ «Голованівське ХПП»

6. Консультанти розділів роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1	Гавриленко Н. В.		
2	Гавриленко Н. В.		
3	Гавриленко Н. В.		

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів роботи	Терміни виконання етапів роботи	Примітка
1	Визначення наукового керівника роботи		
2	Вибір теми роботи та її узгодження її з науковим керівником		
3	Складання попереднього плану роботи, узгодження його з науковим керівником		
4	Збір статистичної інформації		
5	Вивчення друкованих та електронних джерел, економічних реалій, методичних та наукових видань з теми роботи		
6	Систематизація інформації та складання розгорнутого плану роботи, затвердження його науковим керівником		
7	Розробка теоретичного розділу		
8	Розробка аналітичного розділу		
9	Розробка проектного розділу		
10	Розробка вступу, висновків, списку використаної літератури та додатків		
12	Редагування рукопису роботи бакалавра та ознайомлення з ним наукового керівника		
13	Розробка проекту демонстраційного матеріалу та доповіді		
14	Усунення зауважень наукового керівника та завершення роботи		
15	Подання рукопису кваліфікаційної роботи, презентаційного матеріалу на попередній захист		
16	Подання роботи рецензенту та отримання рецензії		
17	Захист роботи перед атестаційною комісією		

Студент

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

ЗМІСТ

Вступ.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО І ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ПДФО	8
1.1 Розвиток економічної думки щодо оподаткування фізичних осіб.....	8
1.2 ПДФО, як об'єкт бухгалтерського та податкового обліку.....	13
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «ГОЛОВАНІВСЬКЕ ХЛІБОПРИЙМАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО».....	23
2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Голованівське ХПП»	23
2.2 Аналіз фінансового стану ТОВ «Голованівське ХПП».....	28
РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО І ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ПДФО НА ТОВ «ГОЛОВАНІВСЬКЕ ХПП».....	33
3.1 Організація бухгалтерського обліку ПДФО на ТОВ «Голованівське ХПП».....	33
3.2 Організація податкового обліку ПДФО на ТОВ «Голованівське ХПП».....	39
Висновки.....	46
Перелік використаних джерел.....	49
Додатки	

ВСТУП

Ефективне управління господарюючим суб'єктом багато в чому залежить від стану облікової та податкової систем, які діють в даний конкретний момент функціонування цього суб'єкту. Податок з доходів фізичних осіб (надалі – ПДФО) займає важливе місце в податковій та обліковій системах будь-якої держави. Ринкові перетворення в Україні активізували роботу, спрямовану на вдосконалення податкової системи. Разом з тим, сфера фінансових відносин, які регулюють оподаткування господарюючих суб'єктів, в тому числі і відносно ПДФО, потребують ретельного покращення. Так, незважаючи на створення в Україні основ податкового обліку, існують неабиякі труднощі при обчисленні та обліку ПДФО. Десятки запитань, які виникають в реальних господарських операціях при бухгалтерському та податковому обліку ПДФО, не отримують якісних відповідей через недосконалість методичної бази оподаткування.

Вимоги податкового та бухгалтерського обліку при переході на міжнародні стандарти часто не співпадають або є суперечливими. Постійні зміни, які відбуваються в оподаткуванні ПДФО, майже не зачіпають порядок відображення в бухгалтерському обліку розрахунків з ПДФО. Однак, наявність таких суперечностей призводить до неабияких порушень в порядку обчислення оподатковуваної бази ПДФО, застосуванні податкової соціальної пільги, річного перерахунку ПДФО, спотворення нарахованих сум ПДФО і військового збору і, як наслідок цього – до значних фінансових санкцій податкових органів.

Також, слід звернути увагу на те, що негативно впливає на стан обчислення, бухгалтерського та податкового обліку ПДФО, його сплати недостатність наукових та практичних доробок щодо організації та методики податкового обліку вищезгаданого податку. Слід особливо наголосити, що податковий облік ПДФО – це важливий інструмент, від

правильної організації і функціонування якого залежить не лише чітке виконання податковими агентами податкового законодавства, але й обсяг надходжень до державного та місцевого бюджетів.

Таким чином, тема бухгалтерського та податкового обліку ПДФО завжди є актуальною, а розробка пропозицій щодо їх покращення на конкретному господарюючому суб'єкті вдосконалив облікову систему підприємства. Слабка опрацьованість теоретичних та практичних проблем у цій сфері обумовлює актуальність теми даного дослідження та визначає коло завдань та їх зміст.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної випускної роботи є бухгалтерський і податковий облік ПДФО, а також господарська діяльність ТОВ «Голованівське ХПП».

Предметом дослідження кваліфікаційної випускної роботи виступають теоретичні, методологічні та практичні питання бухгалтерського і податкового обліку податку з доходів фізичних осіб підприємства.

Питанням обліку та оподаткування доходів фізичних осіб, його впливу на формування публічних та приватних фінансів присвячені праці зарубіжних та вітчизняних вчених, зокрема, таких, як: Ш.Бланкарт, А.Вагнер, З.Варналій, Л.Демиденко, Т.Демченко, П.Дубинецька, Д.Дункан, Л.Духновська, Т.Єфименко, Л.Задорожня, Н.Здерка, Ю.Іванов, Дж.М.Кейнс, Т.Кізима, О.Крайник, А.Крисоватий, А.Лафер, І.Лютий, Т.Малєєва, В.Мельник, І.Михасюк, Дж.С.Міль, С.Мостенець, Т.Паєнтко, К.Памерло, М.Петик, Т.Пікетті, Н.Полинюк, В.Помулева, Н.Проць, М.Романюк, Е.Селігман, Л.Сідельникова, А.Славкова, А.Сміт, А.Соколовська, А.Суринов, Л.Тарангул, М.Трещов, В.Тропіна, Ф.Федосов, Р.Дж.Хикс, К.Швабій, С.Юрій та інші

Практична база роботи охоплює Статут ТОВ «Голованівське ХПП», облікової політики, первинних документів з обліку ПДФО, форми 1-ДФ, синтетичних реєстрів.

Дана кваліфікаційна випускна робота включає в себе три розділи.

В першому розділі висвітлюються теоретичні особливості бухгалтерського і податкового обліку ПДФО, проаналізовано розвиток уявлень про предмет дослідження в ході розвитку світової економічної думки; зроблено узагальнення та оцінку підходів до трактування доходів фізичних осіб як об'єкта бухгалтерського та податкового обліку.

Другий розділ присвячений здійсненню аналізу фінансового стану ТОВ «Голованівське ХПП» та опису його виробничо-економічних особливостей.

Третій розділ кваліфікаційної роботи бакалавра розкриває особливості бухгалтерського та податкового обліку ПДФО на ТОВ «Голованівське ХПП». Також в цьому розділі описані виявлені проблемні моменти щодо бухгалтерського та податкового обліку ПДФО на досліджуваному підприємстві.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1.1 Розвиток економічної думки щодо оподаткування фізичних осіб

Теорія податків завжди залишається однією із складових економіки суспільного сектора, тому, звичайно, відіграє важливу роль у розробці та прийнятті належним чином обґрунтованої економічної та соціальної політики будь-якої держави. Водночас, податковому інструментарію соціальної підтримки населення практично зовсім не приділяється належної уваги, що можна пояснити дотриманням більшістю фахівців у податковій сфері такої точки зору, що вбачає фінансову функцію податків основною, яка передбачає поповнення бюджету, кошти з якого надалі спрямовуються на фінансування соціальних витрат держави.

Так, А. Вагнер, як представник нової історичної школи одночасно з представниками кейнсіанської моделі, підтримував ідею втручання держави у процес розподілу і на його думку, оподаткування має виконувати разом з фінансовою ще й розподільчу функцію, спрямовану на зменшення ступеню нерівності доходів населення, тобто фізичних осіб. Вагнер завжди був прихильником прогресивної системи оподаткування з високими ставками податків, з метою досягнення обумовлених цілей оподаткування.

За теорією «пощади в оподаткуванні» відомого економіста А. Ісаєва, виокремлюється принцип забезпечення загального блага, який передбачає підтримку державою нижчих верств економічних сходів населення. При цьому, тут можна виділити як позитивні, так і негативні сторони реалізованих державних заходів, спрямованих на розв'язування поставленої соціальної задачі. Так, до позитивних слід віднести наявність установ, які проводять соціальну роботу, ухвалення законів, які полегшують громадське становище, а до негативних – усі існуючі фінансові, в тому числі і податкові пільги, які надаються державою і розкривають суть принципу «пощади в

оподаткуванні». Його економічна сутність полягає в тому, що кожен громадянин певну частку від свого господарства зможе віддавати державі. Якщо у громадянина відсутнє постійне джерело доходу, він не володіє жодним майном, то для нього, як для отримувача державної підтримки принцип пощади слід застосовувати в більш широких масштабах. Та навпаки, чим більше громадянин є забезпеченим, тим більше він зобов'язаний державі, оскільки саме з її допомогою він зміг отримати такий високий рівень доходів. Саме такий підхід до теорії оподаткування характеризується прогресивністю оподаткування [1].

Таким чином, податкова політика соціальної держави має свій прояв в соціальній спрямованості оподаткування, що включає соціально спрямовані пільги в оподаткуванні, зниження податкових ставок податку на товари першої необхідності, які є соціально значущими; спеціальні податкові режими. В умовах сьогодення залишаються актуальними питання соціальної підтримки населення шляхом застосування податкового інструментарію через реалізацію регулюючої функції податків.

Як показали дослідження, існують різні точки зору і наукові обґрунтування відносно існуючого кількісного і якісного змісту функцій податків, які реалізуються через податкову політику [2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9].

Слід відмітити позицію науковців Скворцова О. В. і Скворцової Н. О., які виокремлюють соціальну функцію податку, під якою вони вбачають забезпечення рівноваги в суспільстві за рахунок зміни співвідношень рівнів доходів окремих груп населення з метою зниження соціальної нерівності [10]. На думку Янжула І.І., податок має соціальну суть [11], оскільки податки є віддзеркаленням суспільних відносин між державою і іншими суб'єктами щодо відношення до питань розподілу суспільних благ [12].

Проведений нами аналіз наукових робіт різних вчених показав, що в сучасній економічній науці виділяють такі основні податкові функції, як: фінансова, регулююча і контрольна. Проте, соціальна, розподільча і стимулююча функції виступають підфункціями регулюючої функції

податків, оскільки саме вона включає в себе комплекс заходів у податковій сфері. Які посилюють державне втручання в економіку з метою стимулювання обсягів виробництва, розвитку науково-технічного прогресу, регулювання попиту і пропозиції, обсягів доходів і заощаджень населення, обсягів інвестицій. Таким чином, економічна сутність регулюючої функції проявляється в тому, щоб через податкові механізми впливати не лише на макроекономічні пропорції, але й на поведінку фізичних осіб і господарюючих суб'єктів, спрямовану на споживання, заощадження та інвестиції [13].

В світовій практиці оподаткування сформувалися різноманітні підходи до розуміння ролі податкової політики в соціально-економічному розвитку держави. Так, з позиції теорії оподаткування, сформувалися основні три види податкової політики, які узагальнені на рисунку 1.

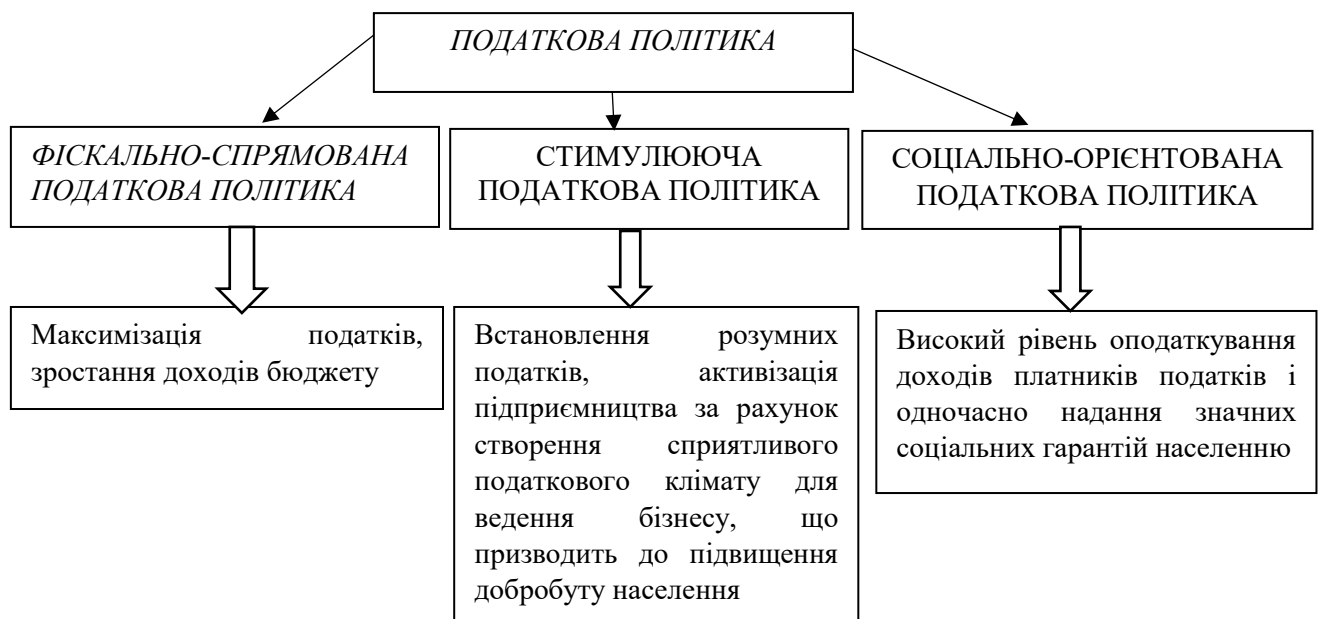

Рис. 1.1 Види податкової політики

Слід зазначити, що для економічно розвинутих країн найбільш характерними є другий та третій типи податкової політики, які спрямовані на підтримку малозабезпечених верств населення, стимулювання розвитку підприємницької активності та підтримку соціально-орієнтованих господарюючих суб'єктів. При цьому, масштаби та форми державної участі

через податкові інструменти в забезпеченні соціального розвитку, вдосконалення соціального захисту, збільшення доступності освіти, медицини обумовлені, як правило, особливостями економічного та політичного розвитку конкретної країни. В зв'язку з цим, податкова політика, обумовлена цілями і завданнями соціальної держави, наділена більш високим рівнем оподаткування середньодушових валових доходів та соціальними гарантіями.

Можна навести власну думку Пушкарьова В. М., який виокремлює такий важливий фактор соціального характеру, як розвиток морального почуття щодо сплати податків на державну користь[14]. Тут мається на увазі послідовне, починаючи з XIX століття формування податкової культури, коли у населення – громадян держави поступово з'являється розуміння своїх податкових обов'язків перед власною державою.

Так, слід згадати Тургенєва Н., який провів паралель між рівнем освіченості громадянина і усвідомленням його прав, тобто, іншими словами – податкова система одночасно вдосконалювалася при підвищенні рівня освіченості населення, коли громадяни держави стали усвідомлювати, за що вони сплачують державі податки і що вони навзаєм отримують від держави[15]. Отже, соціально спрямована податкова політика держави, передбачає високий рівень податкової культури

В сучасному економічному словнику міститься визначення терміну економічного механізму, як сукупності методів і засобів впливу на економічні процеси, їх регулювання [16]. Деякі вчені розглядають податковий механізм з точки зору державного впливу на рівень життя населення, при цьому, вони вважають, що податкові інструменти є лише однією зі складових податкового механізму (Н.В. Гавриленко, А.А. Малецький). В їх розумінні податкові інструменти є складовими елементами податкового механізму, який проявляється як вид і рівень податку, певне співвідношення прямих і непрямих податків, обов'язкові і

факультативні податкові елементи, а також: податкова відповідальність та санкції[17; 18; 21-30].

Таким чином, на підставі вищевикладеного, можна зазначити, що в науковій літературі відсутня єдність поглядів відносно визначення терміну податкового інструментарію, а реалізація податкової політики здійснюється за рахунок застосування податкового механізму, який використовує певний інструментарій, який відповідає економічним умовам та оголошеним державним задачам.

З врахуванням вище обумовлених позицій науковців, припустимо, що податковий інструментарій в оподаткуванні доходів фізичних осіб (ПДФО) - це сукупність нормативно-правових і організаційних методів державного регулювання діяльності господарюючих суб'єктів і фізичних осіб, спрямованих на досягнення цілей податкової політики. Податковий інструментарій щодо ПДФО включає в себе:

- 1) визначення складу і статусу фізичних осіб - платників податків, які отримують доходи, які оподатковуються ПДФО або відносяться до пільгової категорії;
- 2) трансформацію елементів оподаткування доходів фізичних осіб для досягнення цілей податкової політики, а саме: виключення зі складу об'єктів оподаткування певних видів доходів та майна; зміна податкових ставок, застосування податкової соціальної пільги та податкової знижки;
- 3) застосування особливих правил розрахунку бази оподаткування з ПДФО;
- 4) встановлення і модифікацію податкових соціальних пільг.

Податковий інструментарій щодо ПДФО націлений на підвищення рівня життя фінансово уразливого прошарку населення за рахунок його виведення на рівень самозабезпечення і стимулювання бізнесу та підприємницької ініціативи в соціально значущих сферах народного господарства. При цьому, під фінансово вразливим прошарком населення

слід розуміти фізичних осіб, чий дохід є нижчим ніж мінімальний прожитковий мінімум.

1.2 ПДФО, як об'єкт бухгалтерського та податкового обліку

Тема оподаткування доходів фізичних осіб завжди залишається однією із найважливіших та незмінно актуальних тем у бухгалтерському та податковому середовищі, тому даний пункт кваліфікаційної роботи присвячений головному податковому платежу, що здійснює замах на доходи фізичних осіб – працівників – ПДФО. Тому надалі ми розглянемо основні моменти, які переважно стосуються нарахування і сплати цього платежу, проте спершу визначимося з законодавчо встановленим колом платників ПДФО.

Слід зазначити, що перелік платників ПДФО короткий, проте водночас доволі місткий. Так, відповідно до п. 162.1 Податкового Кодексу України до них включаються:

- ... «фізичні особи –резиденти, які отримують доходи як із джерела їх походження в Україні, так і іноземні доходи;
- фізичні особи –нерезиденти, які отримують доходи із джерел їх походження в Україні;
- податкові агенти»[19].

Нагадаємо: відповідно до п.п. 14.1.180 ПКУ, до податкових агентів включаються юридичні особи, а також їх філії, відділення, інші відокремлені підрозділи, самозайняті особи, представництва нерезидентів – юридичних осіб, які виплачують доходи фізичним особам[19].

Отже, під статус податкового агента потрапляє такий господарюючий суб'єкт – як фізична, так і юридична особа, який виплачує дохід фізичним особам – своїм найманим працівникам, як резидентам, так і нерезидентам, тобто це роботодавець. А пункт 171.1 ПКУ цю думку підтверджує. Таким

чином, на роботодавця покладаються усі функції податкового агента, передбачені ПКУ.

Для переважної більшості доходів фізичних осіб ПКУ передбачена ставка 18%, проте для окремих видів доходів застосовуються і інші ставки. В таблиці 1.1 наведені основні види доходів фізичних осіб і ставки, які для них передбачені.

Таблиця 1.1

Основні види доходів фізичних осіб та ставки ПДФО для них

Вид доходу	Норма ПК	Розмір ставки
Доходи, отримані від роботодавця		
1. Зарплата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати або інші виплати та винагороди, які нараховуються платнику у зв'язку із трудовими відносинами та за ЦПД	П.167.1	18%
2. Кошти, або вартість майна чи послуг, які надаються роботодавцем як допомога на поховання платника податків, у сумі перевищення над величиною подвоєного місячного ПМ, встановленого для працездатної особи на 1 січня звітного року, помноженої на 1,4 і округленої до найближчих 10 грн.	Пп. «б» Пп. 165.1.22	18%
3. Сума зайво витрачених коштів, отриманих на відрядження або під звіт, не повернутих у встановлений строк	Пп. 164.2.1, 170.9.1	18%
Доходи від підприємницької діяльності		
4. Доходи, отримані фізичними особами-підприємцями, які перебувають на загальній системі оподаткування	П.177.1	18%
5. Доходи, отримані від здачі майна в оренду	Пп. 170.1.4	18%
6. Доходи, отримані фізичною особою від провадження незалежної професійної діяльності	П.178.2	18%
7. Доходи, отримані за зданий брухт дорогоцінних металів	Пп. 164.2.18	18%
Доходи від продажу рухомого та нерухомого майна		
8. Дохід, отриманий від продажу чи обміну об'єкта рухомого майна	Пп. 164.2.18	5%

9. Дохід, отриманий від продажу чи обміну об'єкта рухомого майна у вигляді легкового авто та /чи мотоцикла, та/ чи мопеда	П.173.2	Не оподатковується
10. Дохід, отриманий від продажу чи обміну протягом звітного року двох і більше об'єктів рухомого майна у вигляді легкового авто та /чи мотоцикла, та/ чи мопеда	П.173.2	5%
11. Дохід від продажу або обміну не частіше одного разу протягом звітного року житлового будинку, квартири або їх частини, кімнати, садового будиночку, земельної ділянки, що не перевищує норми безоплатної передачі, визначеної ст. 121 ЗК, і за умови перебування такого майна у власності фізичної особи-платника податків понад 3 роки (за винятком майна, отриманого у спадщину)	П. 172.1	Не оподатковується
12. Дохід від продажу протягом звітного року більш ніж одного з об'єктів нерухомості, зазначених в п.172.1 ПК та дохід від продажу об'єкта незавершеного будівництва	П. 172.2	5%
Дивіденди та роялті		
13. Дивіденди за акціями та корпоративними правами, нараховані резидентами – неплатниками податку на прибуток	П.167.5.4	9%
14. Дивіденди за акціями та корпоративними правами, нараховані резидентами –платниками податку на прибуток	Пп.167.5.2	5%
15. Дивіденди за акціями та корпоративними правами, що мають статус привілейованих	Пп.170.5.3	18%
16. Роялті	Пп.170.3.1	18%
Спадщина, подарунки, призи та виграші		
17. Вартість власності, яка успадковується членами родини спадкодавця першого та другого ступеня споріднення	Пп. 174.2.1	0%
18. Вартість спадщини, зазначеної в пп. «а», «б», «г», п.174.1 ПКУ, що успадковується особою, яка є інвалідом 1 групи або має статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківської опіки.		0%
19. Вартість спадщини, зазначеної в пп. «а», «б», п.174.1 ПКУ, що успадковується дитиною-інвалідом		0%
20. Грошові заощадження громадян України, розміщені в установах Ощадбанку СРСР і Держстраху СРСР, які діяли на території України, що успадковуються будь-яким спадкоємцем		0%
21. Вартість будь-якого об'єкта спадщини,	Пп.174.2.2	5%

отриманого спадкодавцями, які є родичами другого ступеню споріднення і не зазначені у пп.174.2.1 ПК		
22. Спадщина, отримана від нерезидента та успадковується нерезидентом	П.174.2.3	18%

Податковий кодекс передбачає певний порядок сплати ПДФО який залежить від способів виплати доходів фізичним особам. Так, в таблиці 1.2. систематизовано такий порядок сплати.

Таблиця 1.2

Порядок сплати ПДФО та військового збору (ВЗ)

Податковий агент	Куди перераховується ПДФО і ВЗ
Юридичні особи	До відповідного бюджету за своїм місцезнаходженням
Головне підприємство за неуповноважений підрозділ	ПДФО перераховується до місцевого бюджету на відповідні рахунки, відкриті в органах Держказначейства за місцезнаходженням такого підрозділу; ВЗ – до держбюджету – за місцезнаходженням головного підприємства
Уповноважені підрозділи	До відповідного бюджету за своїм місцезнаходженням
Підприємці	Авансові платежі з ПДФО і сума податкових зобов'язань із ПДФО, розрахована та відображена в річній декларації, а також ВЗ сплачуються до бюджету за місцем податкової адреси підприємця.
Самозайняті особи	Після проведення остаточного розрахунку ПДФО за звітний податковий рік, сплачують суму податкового зобов'язання з ПДФО і ВЗ, зазначену в поданій ними податковій декларації до відповідного бюджету за своєю податковою адресою, тобто за місцем проживання
Нотаріуси	За місцем нотаріального посвідчення договорів
Підприємці та самозайняті особи, які є податковими агентами	До відповідного бюджету за місцем своєї реєстрації в органах ДФС
Фізичні особи, які декларують свої доходи	Повинна сплатити суму ПДФО і ВЗ, зазначену в декларації про майновий стан і доходи до відповідного бюджету за своєю податковою адресою

Всім податковим агентам та особам, які є відповідальними за оподаткування доходів фізичних осіб, окрім порядку перерахування ПДФО і ВЗ, також є необхідним дотримуватися строків їх сплати, що встановлені Податковим кодексом для різних доходів. В таблиці 1.3 показано уніфіковані терміни для перерахування ПДФО і ВЗ до бюджету щодо найбільш поширених доходів фізичних осіб.

Строки сплати ПДФО і ВЗ для найбільш поширених доходів фізичних осіб

Вид оподатковуваного доходу	Строки перерахування податків до бюджету
1. Доходи, які перераховуються на банківський рахунок отримувача	Одночасно з перерахуванням грошей на банківський рахунок отримувача
2. Доходи, які надаються в негрошовій формі або виплачуються готівкою з каси податкового агента	Протягом 3-х банківських днів, що настають за днем такого нарахування
3. Оподатковуваний дохід, який нараховано, але не виплачено платнику податків	У строки, встановлені для місячного податкового періоду

Місячний податковий період, як правило, передбачає подання декларації протягом 20 календарних днів після закінчення звітного місяця і сплату податкового зобов'язання протягом 10 к. д., які настають по стіканню останнього дня, встановленого для подання місячної декларації. Таким чином, ПДФО і військовий збір, утримані із нарахованого, проте не виплаченого доходу, повинні бути перераховані до бюджету упродовж 30 к. д. після закінчення звітного податкового місяця.

В описі рахунка 64 зазначено, що на даному рахунку узагальнюється інформація про розрахунки з бюджетом, при цьому податки з працівників підприємства тут узагальнюються також. Таким чином, така кредиторська заборгованість проявляється на підприємстві одночасно з нарахуванням заробітної плати і відображається в обліку за кредитом 64 рахунку з застосуванням відповідного субрахунку другого порядку, такого як, наприклад 641.5. Водночас зазначається за кредитом 661 субрахунку і заборгованість за заробітною платою.

У фінансовій звітності відповідно до п. 55 П(С)БО 2, цю суму передбачено відображати як заборгованість підприємства перед бюджету у рядку 1620 Балансу (форма №1). Слід мати на увазі, що на суму заборгованості із заробітної плати відповідно до П(С)БО 2 в рядку 1630

відображається «Поточна кредиторська заборгованість з оплати праці». Сума, яка вказана в рядку 1630 Балансу формується на підставі кредитового сальдо за рахунком 66, тобто віддзеркалює заборгованість за заробітною платою, що належить до виплати на руки без врахування ПДФО та утримань ВЗ та ЄСВ і інших можливих утримань із заробітної плати, таких як, наприклад – за виконавчими листами.

Аналізуючи ці статті форми № 1, користувач звітності може спрогнозувати вплив грошових коштів, спрямованих на виконання зобов'язань за сплатою ПДФО, ВЗ і виплатою заробітної плати. Але ж відсутність показників за рядком 1620 за одночасної наявності у рядку 1630 може свідчити про те, що ПДФО і ВЗ вже сплачено та витрачання коштів планується виключно на погашення заборгованості із заробітної плати. Так, в таблиці 1.4 наведено бухгалтерський облік розрахунків з ПДФО.

Таблиця 1.4

БО розрахунків з бюджетом за ПДФО

Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Фінансова звітність
	Д-т	К-т	
1. Нараховано заробітну плату працівникам основного виробництва	23	661	ряд. 1630
2. Нараховані зобов'язання податкового агента перед бюджетом	661	641.5	ряд.1620
3. Перераховано ПДФО до бюджету	641.5	311	

2021 рік можна відмітити об'єднанням податкової звітності з ПДФО і звітності з ЄСВ. При цьому, підставою для об'єднання послуговували зміни в ПКУ і Законі «Про збір та облік ЄСВ», відповідно до яких ЄСВ-звітність подається в складі звітності з ПДФО. Це стосується не лише звітності із заробітної плати, але й податкових декларацій про майновий стан і доходи. За основною задумкою це повинно зменшити кількість звітності для

бухгалтерів, а також уніфікувати правила заповнення декларацій з ЄСВ та ПДФО/ВЗ.

Об'єднаний податковий розрахунок поєднав в собі два звіти, які подавалися раніше: Звіт з ЄСВ за формою Д4 та попередній податковий розрахунок за формою 1-ДФ. Характерним для податкового розрахунку 2021 є те, що він подається щоквартально, проте розбивка даних в ньому, в тому числі і для ПДФО, і для ВЗ – помісячна. Хоча звіти об'єднали, проте роботи не зменшилося і таке об'єднання не можна вважати однозначно позитивним, оскільки обсяг звітності не лише фактично не зменшився, але й виникли ще й нові проблеми.

Таке судження виникає в зв'язку з тим, що по факту новий об'єднаний звіт – це колишній Звіт з ЄСВ, до складу якого додали Додаток 4ДФ, що майже копіює форму 1ДФ. Окремі таблиці звітності з ЄСВ виділилися в додатки у новій формі Звіту; розбивка даних у додатках 4ДФ щодо ПДФО та ВЗ стала вже щомісячною, хоча раніше була щоквартальною; військовий збір став персоніфікованим – для цього передбачені гр.5 і 5а Додатку 4ДФ, а раніше він відбивався загальною сумою; до додатку Д1, що являє собою копії таблиці 6 колишнього звіту з ЄСВ, додали нову графу 25, призначену для виправлення помилок коректурним способом. Слід зазначити, що такий спосіб виправлення, який передбачає складання або вирахування строк в уже поданих податкових деклараціях є доволі поширеним в податкових документах і колись вже використовувався в попередній формі 1ДФ. Таким чином, це зумовило уніфікацію виправлення помилок з ЄСВ та ПДФО і ВЗ в додатку 4ДФ.

За структурою новий об'єднаний податковий розрахунок включає: основну частину та шість додатків. Основна частина представляє собою заголовний блок з реквізитами та інформаційними даними щодо роботодавця, а також проміжний блок з інформацією про додатки і загальну статистику щодо працівників і зведену інформацію про нарахований ЄСВ, яка складається з трьох розділів. Найбільшим є останній блок, який за своєю

суттю водночас є копією таблиці 1 попереднього звіту з ЄСВ, в них навіть номери строк є ідентичними.

Шість додатків, окрім додатку 4ДФ, який призначений для звітності з ПДФО та ВЗ, стосуються ЄСВ. Проте, слід наголосити, що суб'єктів комерційного сектору стосуються лише чотири з них, а два останніх додатки призначені для бюджетних установ. За загальновідомими правилами податкової звітності, кожний з цих додатків є невід'ємною частиною звіту, в зв'язку з чим неподання додатків прирівнюється до неподання самого звіту. Проте сам Податковий розрахунок має статус декларації. Призначення додатків наведено в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5

Додатки податкового розрахунку для комерційного сектора

Код додатку	Назва	Хто подає
Додаток Д1	Інформація про нарахування зарплати та грошового забезпечення застрахованими суб'єктами	Всі суб'єкти
Додаток 4ДФ	Інформація про суми нарахованого доходу, утриманого ПДФО та військового збору	Всі суб'єкти
Додаток Д5	Інформація про трудові відносини фізичних осіб в період проходження військової служби	Ті суб'єкти, в яких виникли зазначені події
Додаток Д6	Інформація про наявність підстав для обліку стажу окремим категоріям осіб	Роботодавці, у яких є працівники, які потребують облік спеціального стажу

Більшість роботодавців заповнюють заголовний та проміжний блоки основної частини звіту; перший розділ зведеної інформації щодо ЄСВ основної частини звіту; додаток Д1, як персоніфікований розрахунок ЄСВ.

Додаток 4ДФ є персоніфікованим розрахунком ПДФО та військового збору; додаток 5ДФ містить інформацію про зміни в трудових відносинах, якщо на це були підстави.

Висновки до першого розділу

Таким чином, в першому розділі кваліфікаційної роботи бакалавра було розглянуто теоретичні аспекти бухгалтерського та податкового обліку ПДФО, що дозволило нам зробити такі висновки:

Ключовим поняттям у оподаткуванні доходів фізичних осіб є оподатковуваний дохід, під яким доцільно розуміти грошовий вимір конкретного потоку багатства за певний проміжок часу. До нього, зазвичай, можуть включатися різні види доходів, але, з теоретичної точки зору, необхідним є збереження зв'язку між затраченими ресурсами та отриманим доходом. З практичної точки зору, у більшості країн застосовується більш широке розуміння обумовленої категорії, за виключенням Швеції.

Науковий досвід оподаткування доходів фізичних осіб свідчить про наявність різних підходів до формування податкової бази і, як наслідок, включення різних видів доходів до неї, або деяких доходів не включення. Однак, загальноприйнятим є включення трудових доходів, тобто заробітної плати як в грошовій, так і в натуральній формах. Одночасно, оподаткування пасивних доходів фізичних осіб, спадщини, допомоги, виграшів варіюється залежно від різних особливостей цих доходів.

Одним із важливих кроків в оподаткуванні ПДФО є запровадження в Україні загальнообов'язкового для всіх декларування доходів фізичних осіб. Проте, етапом, що передує даному кроку, повинна стати розробка концепції та ІТ програмного забезпечення для підготовки формування показників попередньо сформованих та заповнених декларацій. Також, вагомим важливим кроком є здійснення реєстрації максимальної чисельності фізичних осіб – найманих працівників та отримання ними

електронного підпису, що є доволі зручним для користування електронного кабінету платника податків.

2021 рік можна відмітити об'єднанням податкової звітності з ПДФО і звітності з ЄСВ. При цьому, підставою для об'єднання послугували зміни в ПКУ і Законі «Про збір та облік ЄСВ», відповідно до яких ЄСВ-звітність подається в складі звітності з ПДФО. Це стосується не лише звітності із заробітної плати, але й податкових декларацій про майновий стан і доходи. За основною задумкою це повинно зменшити кількість звітності для бухгалтерів, а також уніфікувати правила заповнення декларацій з ЄСВ та ПДФО/ВЗ.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «ГОЛОВАНІВСЬКЕ ХЛІБОПРИЙМАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО»

2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Голованівське ХПП»

ТОВ «Голованівське ХПП» було зареєстроване 30.01.1998 року за юридичною адресою: Кіровоградська область, Голованівський район, селище Голованівськ, вулиця Петровського, будинок 32. Підприємство функціонує вже 23 роки та 11 місяців.

Керівником підприємства є Горохівський Валентин Євгенович. Розмір статутного капіталу становить 377 100, 00 грн. На момент останнього оновлення даних, який датується 03.01.2022 р., стан підприємства – не перебуває в процесі припинення. Підприємство має зареєстровану назву англійською мовою: Holovanivske hlibopriymalne pidpremtstvo limited liability company (Holovanivske HPP LLC).

Підприємство має код в ЄДРПОУ – 03342830. Організаційно-правовою формою ТОВ «Голованівське ХПП» є товариство з обмеженою відповідальністю. Форма власності – недержавна.

Основним видом діяльності ТОВ «Голованівське ХПП» є 52.10 складське господарство. До інших видів діяльності відносяться: 46.21 «Оптова і роздрібна торгівля тютюном, насінням і кормами для тварин; 46.33 «Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами»; 47.99 «Інші види роздрібної торгівлі поза магазинами».

Частка держави в ТОВ «Голованівське ХПП» згідно з реєстром Фонду державного майна України становить 0%. Засновниками ТОВ «Голованівське ХПП» є: ТОВ «Вінницька промислова компанія», яка має 100% частку і її внесок в статутний капітал становить 377100 грн.

Кінцевим бенефіціарним власником є Пономарчук Віктор Євгенович,

який зареєстрований за адресою: Кіпр, Пафос, Тала, проспект Камарес, 51, вілла 243. За типом бенефіціарного володіння він має непрямий вирішальний вплив. Його відсоток права голосу в ТОВ «Голованівське ХПП» становить 78%.

За даними з податкових реєстрів України, ТОВ «Голованівське ХПП» перебуває на обліку в органах доходів та зборів і зафіксовано, що відповідно до реєстру «Дізнайся більше про свого бізнес-партнера» станом на 22.12.2021 р. підприємство не має податкового боргу. Підприємство має дійсне свідоцтво податку на додану вартість в реєстрі платників ПДВ і незареєстроване в реєстрі неприбуткових установ і організацій. Індивідуальний податковий номер ТОВ «Голованівське ХПП»: 033428311040. Реєстраційна справа підприємства перебуває в Голованівській районній державній адміністрації Кіровоградської області.

В таблиці 2.1 наведено показники ефективності використання промислово-виробничих фондів у ТОВ ТОВ «Голованівське ХПП».

Таблиця 2.1

**Ефективність використання промислово-виробничих фондів у ТОВ
ТОВ «Голованівське ХПП»**

Показники	2018	2019	2020	2020/2018, у %
Завантаженість підприємства, в середньому за рік, тонн	17505	31032	19737	112,7
Основні засоби, тис. грн	103947	104044	104077	100,1
Фондовіддача, тон/тис. грн	0,15	0,18	0,17	113,3
Фондомісткість, тис. грн/тонн	5,2	2,56	4,50	86,5
Проектна потужність, тис. тонн	30000	30000	30000	100
Коефіцієнт завантаження	0,5	1,0	0,6	120

Як свідчать результати проведеного нами ретроспективного аналізу, завантаженість ТОВ «Голованівське ХПП» зменшується. Така тенденція зберігається упродовж всього досліджуваного періоду. Результати аналізу

вказують на те, що фондівдача досліджуваного підприємства зросла на 13,3% у порівнянні з 2018 роком. Проте, неповне використання наявних ємностей ТОВ «Голованівське ХПП» для зберігання зерна значно впливає на підвищення фондомісткості, а це, в свою чергу, негативно впливає на ефективність діяльності досліджуваного підприємства. Особливо критичним для нашого підприємства щодо використання виробничих потужностей був 2018 рік, коли вони використовувалися лише наполовину, проте в 2020 році ситуація залишається критичною.

Для аналізу економічної ефективності зберігання зернових у ТОВ «Голованівське ХПП», розглянемо ще й структуру витрат, понесених підприємством в динаміці і отримані результати узагальнимо в таблицях 2.2-2.3.

Таблиця 2.2

Структура витрат ТОВ «Голованівське ХПП» по сушці зерна (у %)

Стаття витрат	роки		
	2018	2019	2020
1. Паливо-мастильні матеріали	62,0	75,6	71,3
2. Енергія на технологічні цілі	1,5	2,0	1,8
3. Основна і додаткова заробітна плата	18,1	4,0	6,6
4. Відрахування ЄСВ	3,9	0,88	1,4
5. Амортизація основних засобів	0,5	2,4	2,2
6. Загальновиробничі витрати	6,6	9,2	10,1
7. Інші витрати	7,4	5,92	6,6
Всього, витрат	100	100	100

Структура витрат ТОВ «Голованівське ХПП» по зберіганню зерна (у %)

Стаття витрат	роки		
	2018	2019	2020
1. Паливо-мастильні матеріали	27,8	21,8	20,5
2. Енергія на технологічні цілі	7,4	13,7	12,8
3. Основна і додаткова заробітна плата	23,0	19,0	21,3
4. Відрахування ЄСВ	6,7	6,7	7,4
5. Амортизація основних засобів	1,2	21,3	25,5
6. Загальновиробничі витрати	29,0	11,5	6,4
7. Інші витрати	4,9	6,0	6,1
Всього, витрат	100	100	100

Проведений аналіз виробничої собівартості за елементами витрат (таблиці 2.2-2.3) вказує на те, що найбільша частка витрат припадає на паливо-мастильні матеріали, електроенергію, заробітну плату та амортизацію. Все це наводить на наступний висновок: вагомими резервами зменшення виробничої собівартості на ТОВ «Голованівське ХПП» є мінімізація затрат на паливо-мастильні матеріали та підвищення ефективності використання трудових ресурсів і одночасно – більш ефективна експлуатація обладнання елеватора.

Також на ТОВ «Голованівське ХПП» спостерігається скорочення чисельності виробничого персоналу, що є наслідком зростання рівня механізації та автоматизації основних трудомістких процесів, а також за рахунок впровадження ресурсозберігаючих технологій. В таблиці 2.4 наведено динаміку чисельності працівників ТОВ «Голованівське ХПП» за 2016-2020 рр.

Динаміка чисельності працівників ТОВ «Голованівське ХПП» за 2016-2020 рр.

Показник	2016	2017	2018	2019	2020	2020, у % до 2016
Середньоспискова чисельність найманих працівників, чол	101	85	80	63	63	62,4
Затрати праці на 1 т зерна, людино/годин	8,08	4,77	8,21	3,42	5,91	73,1
Фондоозброєність праці, тис. грн/особу	1127,2	1323,6	1406,8	1780,9	1781,5	156,9
Продуктивність праці, т/люд.рік	182,2	424,3	185,7	500,4	323,0	175,8

Як відомо, продуктивність праці найбільш за усі показники узагальнено відображає використання трудових ресурсів. Шляхом проведення аналізу, ми її виражали затратами праці на одну тонну зерна та кількістю обробленого зерна в розрахунку на одного середньоспискового найманого працівника, який зайнятий у виробничій діяльності ТОВ «Голованівське ХПП». Як бачимо, підвищення продуктивності праці у 2020 році в порівнянні з 2016 р. на 75,8% та зниження трудомісткості на 26,9% можна пояснити багатьма факторами, серед яких головне місце займає значне скорочення чисельності найманих працівників на 38,6%.

Основні зведені показники, які характеризують економічну ефективність функціонування ТОВ «Голованівське ХПП» наведені в таблиці 2.5.

Результати отриманих розрахунків, які узагальнені в таблиці 2.5 свідчать, що рівень рентабельності сушки та зберігання зерна найвищим був у 2018 році, відповідно 2,04 і 0,33 і взагалі, як бачимо, спостерігається тенденція збільшення рентабельності як при сушінні, так і зберіганні зерна.

Таблиця 2.5

Показники економічної ефективності функціонування ТОВ «Голованівське ХПП»

Рік	Потужність, тонн	Коефіцієнт використання виробничої потужності	Фондомісткість продукції, тис. грн/т	Фондоозброєність праці, тис. грн/осіб	Продуктивність праці, т/людин.рік	Рентабельність сушки зерна, %	Рентабельність зберігання зерна, %
2016	28000	0,5	5,2	1127,2	182,2	0,1	0
2017	28000	1,1	3,01	1323,6	424,3	0,3	0,04
2018	28000	0,4	7,44	1406,8	185,7	2,04	0,33
2019	28000	1,0	2,56	1780,9	500,4	0,63	0,33
2020	28000	0,6	4,5	1781,5	323,0	0,67	0,33
2020 у % до 2016	100	120	86,5	156,9	175,8	670,0	-

Більш детальну характеристику фінансових показників ТОВ «Голованівське ХПП» надасть аналіз його фінансового стану.

2.2 Аналіз фінансового стану ТОВ «Голованівське ХПП»

В якості інформаційної бази для діагностики фінансового стану ТОВ «Голованівське ХПП» ми використовували фінансову звітність досліджуваного підприємства за 2018-2020 рр. Результати розрахунку основних показників наведені в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Середні значення основних коефіцієнтів ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та майнового стану ТОВ «Голованівське ХП» за 2018-2020 рр.

Фінансові показники	2018	2019	2020	Відхилення, %	
				2018	2019
Показники ліквідності					
1. Коефіцієнт абсолютної Ліквідності (КАЛ)	0,14	0,32	0,18	+0,04	-0,14
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності (КШЛ)	1,13	1,13	1,29	+0,16	+0,16
3. Коефіцієнт загальної ліквідності (КЗЛ)	3,86	3,11	4,27	+0,41	+1,16
Показники фінансової стійкості					
4. Коефіцієнт фінансової незалежності(КФН)	0,72	0,67	0,70	-0,02	+0,03
5. Коефіцієнт фінансової залежності (КФЗ)	1,24	1,86	1,54	+0,3	-0,32
6. Коефіцієнт фінансування (КФ)	13,36	3,83	58,65	+45,29	+54,82
7. Коефіцієнт обіговості капіталу (КОК)	0,74	0,61	0,66	-0,08	+0,05
8. Коефіцієнт маневреності власних оборотних активів (КМВОК)	0,23	0,53	0,46	+0,23	-0,07
9. Коефіцієнт оборотності обігових активів (КООА)	4,42	1,34	1,76	-2,66	+0,42
10. Коефіцієнт оборотності необоротних активів (КОНА)	1,24	0,85	1,53	+0,29	+0,68
11. Коефіцієнт фінансового ризику (КФР)	0,24	0,85	0,52	+0,28	-0,33
Показники рентабельності					
12. Рентабельність активів (РА)	0,02	0,06	0,05	+0,03	-0,01
13. Рентабельність власних оборотних активів (ОА)	0,53	-0,08	-0,03	-0,57	0,06
14. Рентабельність продукції (РП)	0,23	0,32	0,22	-0,10	-0,01

15.	Валова рентабельність продажів	0,17	0,21	0,15	-0,06	-0,02
16.	Рентабельність власного капіталу	0,03	0,12	0,07	+0,04	-0,05
Показники майнового стану						
17.	Коефіцієнт зношення основних засобів (КРОЗ)	0,53	0,53	0,53	0,00	0,00
18.	Коефіцієнт росту ОЗ	-	1,10	1,07	1,07	-0,03
19.	Коефіцієнт придатності ОЗ	0,45	0,45	0,45	0,00	0,00
20.	Фондовіддача		1,18	0,87	+0,87	-25,06
21.	Фондоозброєність	1406,8	1780,9	1781,5	+374,7	+0,6
22.	Матеріаломісткість	0,80	0,82	0,88	+0,06	+0,08

Як свідчать проведені нами розрахунки, отримані результати яких узагальнені в таблиці 2.6, коефіцієнт абсолютної ліквідності ТОВ «Голованівське ХПП» за результатами 2020 року в порівнянні з 2018 р. збільшився на 0,04 пункти і становив 0,18. Це вказує на те, що ТОВ «Голованівське ХПП» здатне в мінімальний строк оплатити 18% власної короткострокової заборгованості за рахунок коштів абсолютно ліквідних засобів, а саме – грошей.

Так, коефіцієнт швидкої ліквідності в 2020 році зріс в порівнянні з 2018 роком на 0,16 пунктів і становив 1,29, що означає можливість погашення власних стовідсоткових поточних зобов'язань за кошти як абсолютно ліквідних, так і швидко реалізованих активів. При цьому, отримані значення коефіцієнтів абсолютної і швидкої ліквідності ТОВ «Голованівське ХПП» станом на кінець 2020 року суттєво перевищують їх встановлене граничне значення.

Щодо коефіцієнту загальної ліквідності взагалі по ТОВ «Голованівське ХПП» в 2020 році у порівнянні з 2018 роком, спостерігаємо його збільшення на 0,41 пункт, що становить 4,27, а це вказує на те, що величина оборотного капіталу нашого підприємства в 4,27 разів перевищує суму його короткострокової заборгованості, тобто ТОВ «Голованівське

ХПП» здатне погасити стовідсоткові поточні зобов'язання завдяки обіговим коштам.

Значення таких показників, як коефіцієнту фінансової автономії та коефіцієнту фінансування з 2018 по 2020 рр. відповідають нормативним значенням, проте в динаміці спостерігається зворотна тенденція до зменшення, що свідчить про потенційну небезпеку фінансовій стійкості досліджуваного підприємства.

Хоча значення коефіцієнту маневрування власних оборотних активів у динаміці з 2018 по 2020 рр. зросло, але при цьому не відповідає граничному значенню. Так, за результатами 2020 року на 1 тисячу власного капіталу припадає 460 грн власного капіталу.

Коефіцієнт оборотності всього капіталу ТОВ «Голованівське ХПП» зменшився у 2020 році відносно значення 2018 року на 0,08 пункти до рівня 0,66, а це відповідає нормативному значенню ($>0,5$). Тобто, в 2020 році на 1 гривню активів нашого підприємства припадало 0,66 коп. реалізованої продукції.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів ТОВ «Голованівське ХПП» у 2020 році порівняно з 2018 р. зменшився, і як бачимо, на кінець 2020 року становив 1,76, тобто на одну гривню оборотних активів досліджуваного підприємства припадало 1,76 грн виручки від реалізації.

Щодо рентабельності активів, то в цілому по ТОВ «Голованівське ХПП» цей показник у 2020 році в порівнянні з 2018 роком зріс на 3 відсоткових пункти і становив 5% чистого прибутку.

По підприємству у 2020 році в порівнянні з 2019 р. такі показники, як рентабельність продукції, валова рентабельність продажів, значно зменшилися і становили 22% і 15% відповідно.

Щодо показників фондодіддачі, фондоозброєності на ТОВ «Голованівське ХПП», в 2020 році у порівнянні з 2019 роком, вони збільшилися, що свідчить про їх позитивну динаміку, але матеріалоємність відносно 2018 року також збільшилася, що не є доброю тенденцією.

Коефіцієнт зносу основних засобів в динаміці з 2018 по 2020 рр, як бачимо, залишився без змін і в 2020 році становив 53%, а це не відповідає граничному значенню показника, яке повинне бути меншим за 50%. Відповідно, звертає увагу на себе коефіцієнт придатності, який, як доповнення до коефіцієнту зношування, також в 2020 році знаходився поза граничною нормою і становив 45%.

Коефіцієнт росту по ТОВ «Голованівське ХПП» у 2020 році в порівнянні з 2018 роком збільшився на 1,07 пункти і становив 1,07.

Отже, як показує проведений нами аналіз фінансового стану ТОВ «Голованівське ХПП» і розраховані показники, підприємство є фінансово стійким та достатньо економічно безпечним.

РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО І ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ПДФО НА ТОВ «ГОЛОВАНІВСЬКЕ ХПП»

3.1 Організація бухгалтерського обліку ПДФО на ТОВ «Голованівське ХПП»

Нарахування та облік ПДФО займають одне з головних місць у обліковій системі ТОВ «Голованівське ХПП». Для бухгалтерського обліку ПДФО ТОВ «Голованівське ХПП» використовує рахунок другого порядку 641, який одночасно застосовується підприємством для узагальнення інформації щодо розрахунків за всіма видами податкових платежів. Це дещо погіршує аналітичність облікової інформації, оскільки на одному рахунку ведеться узагальнений облік. Тому, вважаємо, що в Робочому плані рахунків слід передбачити рахунок третього порядку, який призначений саме для обліку ПДФО – 6411 «Розрахунки з ПДФО», що значно спростить облікові процедури. В зв'язку з цим, кореспонденція рахунків з використанням рахунку третього порядку 6411 матиме такий порядок, який наведений на рисунку 3.1.

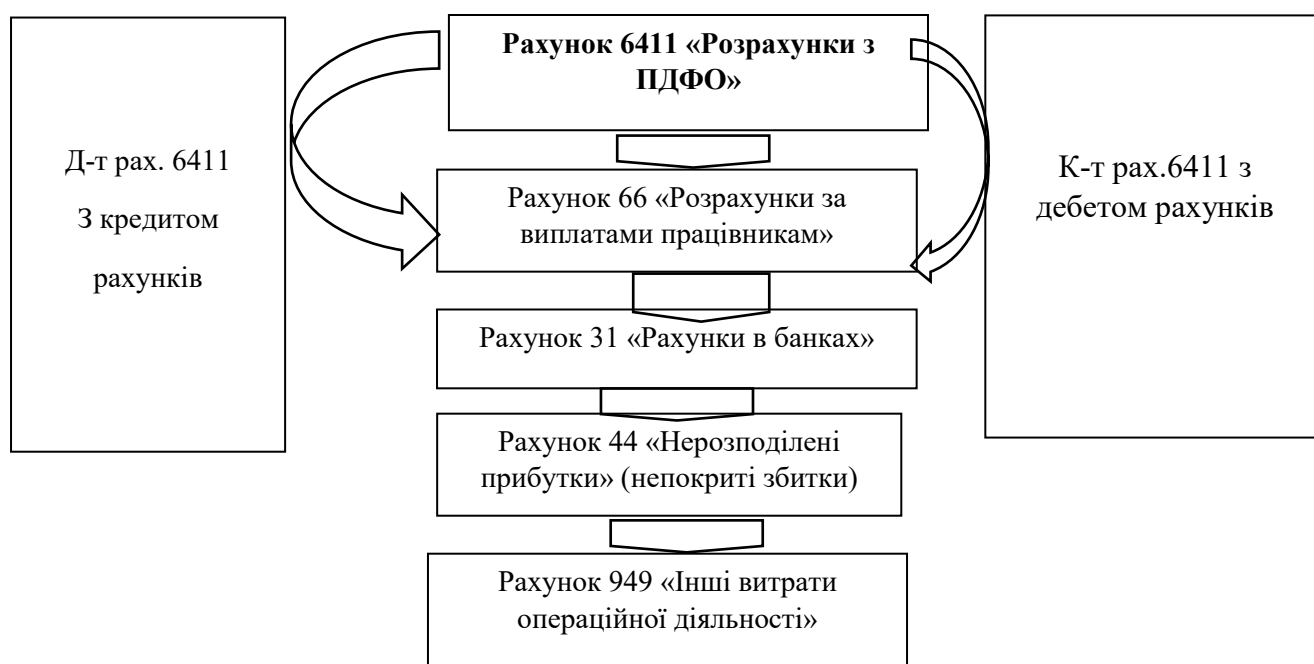

Рис. 3.1 Кореспонденція рахунків за рахунком 6411

Основні операції з нарахування ПДФО на ТОВ «Голованівське ХПП» та відображення їх в обліку мають наступний вигляд:

1. Д-т 66 К-т 6411 – відображено утриману суму ПДФО із заробітної плати найманого працівника;
2. Д-т 6411 К-т 31 – відображено перерахування ПДФО до бюджету;
3. Д-т 949 К-т 6411 – відображена сума податку з доходів фізичних осіб, яка вчасно не була утримана з такого доходу в тому випадку, якщо помилка була допущена в поточному звітному році;
4. Д-т 441 (442) К-т 6411 – відображена сума ПДФО, яка вчасно не була утримана з доходу фізичної особи в тому випадку, коли помилка була допущена в минулому звітному році;
5. Д-т 15; 23; 91; 92 К-т 6411 – відображена сума ПДФО, утримана із додаткового блага, що не є базою утримання і нарахування ЄСВ і якщо фізична особа, яка отримує додаткове благо не є найманим працівником ТОВ «Голованівське ХПП».

Відображення суми ПДФО на рахунках бухгалтерського обліку ТОВ «Голованівське ХПП» є одним з заключних етапів облікових процедур, який передусь перенесенню нарахованих сум ПДФО у звітність. Так, важливим обліковим моментом є відображення розрахунків з ПДФО в рядку 1620 Балансу, тобто форми № 1.

Бухгалтерський облік ПДФО на ТОВ «Голованівське ХПП» здійснюється з застосуванням програми 1С: Зарплата і управління персоналом 8.2 версія 2.5. При виникненні необхідності формування бухгалтерських проведення при виплаті заробітної плати в пункті «Виплати» групи «Параметри», встановлюється позначка «Так» для параметрів «Перерахування» і «Проводки при виплаті»: «Формувати перерахування і «Формувати проводки». Після цих дій при виплаті заробітної плати, автоматично відбувається формування проведення і виконуються перерахунки на відповідну дату. Після здійснення активізації даних параметрів, автоматично активізується параметр «Формувати проводки при

виплаті авансу, заробітної плати», з допомогою якого відбувається формування проведення на конкретну дату на даний вид доходу фізичної особи.

Слід звернути увагу на те, що при встановленні позначки «Так» для параметрів «Перерахування і проводки при виплаті»: «Формувати перерахування» і «Формувати проводки» у підприємства відсутня можливість коригування, відновлення даних і коригування параметрів вікна «Спеціальні функції». Тому, бухгалтеру ТОВ «Голованівське ХПП» при необхідності обліку заробітної плати за джерелами фінансування відповідно до економічних класифікаторів витрат, необхідно в пункті ІФ та ЕКВ встановити відповідні відмітки та створити групи з метою послідовного розрахунку сум ПДФО, військового збору та ЄСВ. Після цього, в обумовленому виді виплат додається додатковий пункт, в якому бухгалтер обирає спосіб розрахунку ПДФО за джерелами фінансування, економічними класифікаторами витрат, а саме: послідовний, пропорційний.

У верхній частині відкритого вікна визначається позначка параметрів:

- Код – зазначається код;
- Найменування – зазначається повне найменування податку ПДФО.
- Метод розрахунку – обирається метод розрахунку ПДФО 2021.

Параметр перерахунку ПДФО за рік на ТОВ «Голованівське ХПП» відбувається обранням таких варіантів, як:

- У грудні поточного року.
- В місяці наступного року, де зазначається порядковий номер місяця.
- Від місячного доходу;
- Від середньомісячного доходу.

Розрахунок значення Параметру «Дохід» відбувається шляхом обрання таких варіантів :

- Розрахунковому періоду;
- Обліковому періоду;
- Розрахунково-обліковому періоду щодо ЄСВ, який передбачає

визначення лікарняних і відпускних по розрахунковому періоду, а всіх інших виплат – по обліковому періоду.

Визначення параметру «Ставка ПДФО» відбувається шляхом вибору з таких варіантів:

- Обліковому періоду;
- Розрахунковому періоду.

Використання параметру «За неповний майбутній місяць» здійснюється для розрахунку ПДФО з або без податкової соціальної пільги щодо нарахувань майбутніх періодів, наприклад, за час відпустки.

На існуючій закладці «Дохід і ставки» налаштовується перелік всіх видів виплат оподатковуваного доходу і розмір ставки податку за роками. В таблиці «Група доходів за пунктом меню Реєстр/Створити – відкривається вікно «Створення групи доходів» На відкритій закладці «Види виплат» за клавішею F4 автоматично відкривається вікно «Датований список видів виплат», у якому зазначається Період, починаючи з якого список видів виплат оподатковується ПДФО.

Надалі, в полі «Список видів виплат» з використанням клавіши F4 відкривається вікно, в якому бухгалтер ТОВ «Голованівське ХПП» вибирає перелік видів виплат, з метою їх включення в оподатковуваний дохід. На закладці «Таблиця ставок» зазначається рік (2021) і розмір ставки ПДФО (18%). На закладці «Параметри», бухгалтер ТОВ «Голованівське ХПП» зазначає параметр «Застосовувати податкову соціальну пільгу», який зменшує суму ПДФО.

У підпункті «Таблиця 1» такої закладки, як «Дохід і ставки» - у таблиці «Дохід», сума якого оподатковується в частині, яка перевищує граничну неоподатковувану суму доходу фізичної особи за клавішею F4, відкривається таке вікно, як «Датований список видів виплат», в якому зазначається Період, який є початком оподаткування різних видів виплат фізичним особам – найманим працівникам досліджуваного підприємства.

Надалі, бухгалтер ТОВ «Голованівське ХПП» заповнює такі поля, як «Період» і «Коефіцієнт» таблиці.

У наявному підпункті «Таблиця 2» закладки «Дохід і ставки» - у таблиці «Дохід, накопичений за звітний рік», сума якого оподатковується в частині перевищення граничної неоподатковуваної величини доходу, помноженого на відповідний коефіцієнт відносно нецільової благодійної допомоги або матеріальної допомоги за клавішею F4, відкривається вікно «Датований список видів виплат», у якому зазначається період, починаючи з якого оподатковуються різні види виплат найманим працівникам. Потім формуються дані полів «Період» і «Коефіцієнти таблиці».

В підпункті «Таблиця 3» пункту «Дохід і ставки» - у таблиці «Дохід», сума якого оподатковується в частині перевищення над граничною неоподатковуваною величиною доходу, помноженою на 2 відносно допомоги на поховання, матеріальної допомоги за клавішею F4 відкривається вікно «Датований список видів виплат». В ньому зазначається період, починаючи з якого оподатковуються види виплат. У полі «Список видів виплат» за клавішею F4, відкривається вікно, в якому відмічається перелік видів виплат, сума яких оподатковується. Надалі заповнюються поля «Період» і «Коефіцієнт таблиці».

У підпункті «Негрошовий дохід» пункту «Дохід і ставки», за наявної необхідності бухгалтер заповнює таблицю «Подарунки і додаткові блага в негрошовій формі». За клавішею F4 відкривається вікно «Види виплат», у якому в наявному режимі редагування бухгалтер обирає необхідний елемент. Вартість подарунку вводиться в розрахунковому листі. Оподатковувана сума подарунку розраховується при обчисленні ПДФО і в розрахунку форми 1-дф.

Розрахунок оподаткованої суми ПДФО здійснюється за формулою:
Вартість подарунку $\times 1,14$.

На існуючій закладці «Пільги» налаштовується бухгалтером розмір податкової соціальної пільги – 100%, 150%, 200%. У таблиці «Пільги з

ПДФО за пунктом меню «Реєстр /Створити» відкривається вікно «Пільга з податку», в якому заповнюються поля: Код, Найменування, Процент (від мінімальної заробітної плати) та, при встановленні позначки «Пільга на дітей», заповнюється поле «Кількість дітей». На кожну дитину встановлюється пільга і її граничний розмір одним із таких варіантів:

- Зазначається пільга і кількість дітей – в лицьовому рахунку працівника на закладці «ПДФО» зазначається одна пільга на дітей і одна пільга на працівника ;

- Зазначається пільга на одну дитину і визначається кількість пільг, яка відповідає кількості дітей - в лицьовому рахунку працівника на закладці «ПДФО» створюється кількість записів пільг на дітей, яке дорівнює кількості дітей у найманого працівника.

Закладка «Вирахування» містить таблицю з однойменною назвою «Вирахування», з допомогою якої зменшується оподатковуваний дохід. За клавішею F4 відкривається вікно «Датований список видів виплат», в якому вказується період, який є початком обліку відрахувань. У полі «Список видів виплат» за клавішею F4 бухгалтер підприємства відкриває вікно, в якому відмічаються види виплат, на які зменшується ПДФО. Всі утримання, вираховуються до розрахунку ПДФО. Послідовність розрахунку визначається в переліку постійних утримань відповідно до пункту «Інші утримання». В підпункті «Додатково» закладки «Вирахування» за наявної необхідності, бухгалтер встановлює параметр «Розрахувати вирахування окремо для кожного виду доходу». В цьому випадку в наявній таблиці «Послідовність видів доходів для розрахунку відрахувань» відображаються види доходів, які задані в пункті «Види доходів» і поділяються на заробітну плату і лікарняний. Таким чином, параметри пунктів ІФ, ЕКР, Проведення, Додаткові параметри і Програма користувача аналогічні відповідним параметрам пунктів методів розрахунку Відрядна/Сума безпосередньо.

3.2 Організація податкового обліку ПДФО на ТОВ «Голованівське ХПП»

При формуванні щомісячних, квартальних та річних звітів з ПДФО ТОВ «Голованівське ХПП» до ДФС та подальшій їх структурній перевірці, програма ОПЗ дуже часто видає інформацію, яка є зовсім для бухгалтера незрозумілою. Як показує напрацьована практика, така проблема виникає через не заповнення в звіті якогось поля, проте знайти його, не розуміючи, про що йде мова, бухгалтеру доволі проблематично і займає більше часу, аніж формування всього звіту. Тому для того, щоб полегшити розуміння бухгалтера ТОВ «Голованівське ХПП», що саме вимагає програма, наведемо перелік найбільш часто застосовуваних полів звіту і їх словесний опис, а саме – що там повинно бути зазначено. Зазвичай, повідомлення від ДФС має наступний вигляд: «Документ не пройшов перевірку структури: pattern constraint failed. The element: '.....' has an invalid value according to its data type».

В таблиці 3.1 наведено опис поля по розділу «Контролюючі органи».

Таблиця 3.1

Розділ «Контролюючі органи»

Ім'я незаповненого поля	Опис поля
HSTI	Найменування органу податкової служби, до якого подається звіт
HKSTI	Код податкової інспекції
HTINSTI	Податковий номер органу державної податкової служби. Під цим слід розуміти код ЄДРПОУ самої податкової інспекції
HLOSTI	Адреса податкової служби
HEXEKUTOR	ПІБ представника державного органу
HPOST	Посада представника
HREGORG	Орган, який здійснив реєстрацію
HLIGORG	Орган, який видав ліцензію

Поля інформації податкового документа наведені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Поля інформації податкового документа

Ім'я незаповненого поля	Опис поля
HFILL	Дата заповнення податкового звіту
HNY	Порядковий номер податкового звіту за рік
HZY	Звітний (податковий) рік, за який подається податковий звіт
HZKV	Номер звітного податкового кварталу
HZM	Номер звітного податкового місяця
HNP	Номер порції реєстру
HZYP	Звітний період (рік), за який йде виправлення допущених помилок
HZMP	Звітний період (місяць), за який йде виправлення допущених помилок
HZB	Відмітка стану документу - початкова
HZS	Відмітка стану документу - скасовуюча
HZD	Відмітка стану документу - додаткова
N1S	Звітний розрахунок (відмітка)
N2S	Новий звітний розрахунок (відмітка)
N3S	Уточнюючий розрахунок (відмітка)
N4S	Відмітка «юридична особа»
N5S	Відмітка «фізична особа»
N6S	Базовий звітний податковий період за місяць
N7S	Базовий звітний податковий період за рік
N8S	Тривалість базового звітного податкового періоду – місяць (позначка)
N10S	Тривалість базового звітного податкового періоду – рік (позначка)

Інформація щодо полів без зазначення конкретного розділу та їх опис наведена в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Поля податкового звіту без зазначення розділу

Ім'я незаповненого поля	Опис поля
HO1G1S	Не заповнено поле «розділ» у шапці звіту
HO2G2S	Не заповнено поле «Код операції» в шапці звіту
T2RXXXXG5	Не заповнена строка табличної частини звіту. В даному конкретному випадку розшифровується як: T2 – таблиця 2 RXXXX – якась строка в цій таблиці; G5 – колонка 5
HNAVRG	Середньоспискова чисельність працівників
HNCTL	Фактична чисельність
HNACTL	Кількість працівників
R00G01I	Працювало у звітному місяці за штатом. Строка 10 (?)

Також, у бухгалтера ТОВ «Голованівське ХПП» виникало непорозуміння в зв'язку з неможливістю виправлення помилки, пов'язаної з прийняттям двох працівників на роботу в середині звітнього місяця, яким нараховано заробітної плати менше, ніж мінімальна: «F0510106 T1RXXXXG12 NaN» не є припустимим значенням integer. У елемента T1RXXXXG12 не повинно бути дочірніх елементів, а його значення повинно бути допустимим.

Бухгалтер ТОВ «Голованівське ХПП» здійснив перерахунок суми ПДФО щодо працівниці Щедрук О. Л. (податковий номер 1578533697) за

період із 01.01.17 р. по 31.12.17 р. Ми маємо наступну інформацію про працівницю:

- зарплата – 6100 грн на місяць;
- соціальний статус: одинока матір 3-х дітей віком до 18 років;
- у період із 26.05.17 р. по 17.06.17 р. перебувала на лікарняному.

Загальна сума лікарняних, нарахованих в червні, становить 4 700 грн, із них на травень припадає 1226,08 грн, а на червень – 3 47392 грн. Зарплата за травень становить 4270 грн, за червень – 2745 грн. До доходу Щедрук О. Л. застосовується підвищена ПСП відповідно до пп. «а» пп. 169.1.3 Податкового кодексу. При цьому, граничний розмір доходу, що дає право на застосування ПСП у 2017 році, визначається кратно кількості дітей.

Слід нагадати, що у 2017 році граничний розмір доходу, що надавав право на ПСП, становив 2240 грн. Оскільки Щедрук О. Л. має 3 неповнолітніх дітей, то, з метою застосування ПСП, її дохід не має перевищувати 6720 грн.

Зарплата Щедрук О. Л. становить 6100 грн., а це є меншим ніж 6720 грн, тому вона мала право на підвищену ПСП, оскільки вона є одинокою матір'ю на вихованні у якої перебуває троє неповнолітніх дітей. Так, у 2017 році підвищена ПСП становила 1200 грн. Отже, розмір ПСП у даному конкретному випадку дорівнює 3600 грн.

В таблиці 3.4 наведено інформацію про дохід вищезазначеної працівниці та суми утриманих із нього ПДФО і ПСП.

Таблиця 3.4

Дохід Щедрук О. Л. та суми утриманих із нього ПДФО і ПСП.

Дані	Січ нь	Лют ий	Бере зе нь	Квіт е нь	Трав е нь	Черв е нь	Лип е нь	Серп е нь	Верес е нь	Жовт е нь	листо пад	Груд е нь
Вихідні дані												
зарплата	6100	6100	6100	6100	4270	7445	6100	6100	6100	6100	6100	6100
ПСП	3600	3600	3600	3600	3600	-	3600	3600	3600	3600	3600	3600
ПДФО	450	450	450	450	120,60	1340,10	450	450	450	450	450	450
Уточнені дані												
зарплата	6100	6100	6100	6100	5496,08	6218,92	6100	6100	6100	6100	6100	6100
ПСП	3600	3600	3600	3600	3600	3600	3600	3600	3600	3600	3600	3600

ПДФО	450	450	450	450	341,2 9	471,4 1	450	450	450	450	450	450
------	-----	-----	-----	-----	------------	------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Як бачимо, у ході перевірки достовірності розрахунку ПДФО виявилось, що в результаті розподілу лікарняних за місяцями їх нарахування, Щедрук О. Л. має право на застосування ПСП і в червні 2017 року. У підсумку отримаємо наступну суму:

- фактично утриманого ПДФО з доходу Щедрук О. Л. становить 5960, 70 грн;
- сума ПДФО, яка отримана в результаті перерахунку становить 5312, 70 грн.

Отже, виходить, що бухгалтер ТОВ «Голованівське ХПП» зайво утримав із доходу працівниці ПДФО в сумі 648 грн. У формі 1-ДФ за четвертий квартал 2017 року результат такого перерахунку слід відобразити наступним чином:

- у графах 3а та 3 – нарахований та виплачений дохід за зазначений період в сумі 18300 грн;
- у графах 4а та 4 – зазначаємо суму ПДФО з урахуванням виявленої переплати:

$$450 \text{ грн} \times 3 \text{ місяці} - 648 \text{ грн} = 702 \text{ грн.}$$

Отже, перерахунок сум ПДФО повинен обов'язково здійснюватися ТОВ «Голованівське ХПП», як роботодавцем і має стосуватися того доходу, який отриманий платником податків у вигляді заробітної плати.

Висновки до третього розділу.

Ознайомившись з організацією бухгалтерського та податкового обліку ПДФО на ТОВ «Голованівське ХПП», ми прийшли до наступних висновків:

Для бухгалтерського обліку ПДФО ТОВ «Голованівське ХПП» використовує рахунок другого порядку 641, який одночасно застосовується підприємством для узагальнення інформації щодо розрахунків за всіма

видами податкових платежів. Це дещо погіршує аналітичність облікової інформації, оскільки на одному рахунку ведеться узагальнений облік. Тому, вважаємо, що в Робочому плані рахунків слід передбачити рахунок третього порядку, який призначений саме для обліку ПДФО – 6411 «Розрахунки з ПДФО», що значно спростить облікові процедури.

Відображення суми ПДФО на рахунках бухгалтерського обліку ТОВ «Голованівське ХПП» є одним з заключних етапів облікових процедур, який передусь перенесенню нарахованих сум ПДФО у звітність. Так, важливим обліковим моментом є відображення розрахунків з ПДФО в рядку 1620 Балансу, тобто форми № 1. Бухгалтерський облік ПДФО на ТОВ «Голованівське ХПП» здійснюється з застосуванням програми 1С: Зарплата і управління персоналом 8.2 версія 2.5.

Слід звернути увагу на те, що при встановленні позначки «Так» для параметрів «Перерахування і проводки при виплаті»: «Формувати перерахування» і «Формувати проводки» у підприємства відсутня можливість коригування, відновлення даних і коригування параметрів вікна «Спеціальні функції». Тому, бухгалтеру ТОВ «Голованівське ХПП» при необхідності обліку заробітної плати за джерелами фінансування відповідно до економічних класифікаторів витрат, необхідно в пункті ІФ та ЕКВ встановити відповідні відмітки та створити групи з метою послідовного розрахунку сум ПДФО, військового збору та ЄСВ.

Також, у бухгалтера ТОВ «Голованівське ХПП» виникало непорозуміння в зв'язку з неможливістю виправлення помилки, пов'язаної з прийняттям двох працівників на роботу в середині звітного місяця, яким нараховано заробітної плати менше, ніж мінімальна: «F0510106 T1RXXXXG12 NaN» не є припустимим значенням integer. У елемента T1RXXXXG12 не повинно бути дочірніх елементів, а його значення повинно бути допустимим.

У ході перевірки достовірності розрахунку ПДФО виявилось, що в результаті розподілу лікарняних за місяцями їх нарахування, Щедрук О. Л.

мала право на застосування ПСП і в червні 2017 року, а бухгалтер ТОВ «Голованівське ХПП» зайво утримав із доходу працівниці ПДФО в сумі 648 грн.

ВИСНОВКИ

В першому розділі кваліфікаційної роботи бакалавра було розглянуто теоретичні аспекти бухгалтерського та податкового обліку ПДФО, що дозволило нам зробити такі висновки:

Ключовим поняттям у оподаткуванні доходів фізичних осіб є оподатковуваний дохід, під яким доцільно розуміти грошовий вимір конкретного потоку багатства за певний проміжок часу. До нього, зазвичай, можуть включатися різні види доходів, але, з теоретичної точки зору, необхідним є збереження зв'язку між затраченими ресурсами та отриманим доходом. З практичної точки зору, у більшості країн застосовується більш широке розуміння обумовленої категорії, за виключенням Швеції.

Науковий досвід оподаткування доходів фізичних осіб свідчить про наявність різних підходів до формування податкової бази і, як наслідок, включення різних видів доходів до неї, або деяких доходів не включення. Однак, загальноприйнятим є включення трудових доходів, тобто заробітної плати як в грошовій, так і в натуральній формах. Одночасно, оподаткування пасивних доходів фізичних осіб, спадщини, допомоги, виграшів варіюється залежно від різних особливостей цих доходів.

Одним із важливих кроків в оподаткуванні ПДФО є запровадження в Україні загальнообов'язкового для всіх декларування доходів фізичних осіб. Проте, етапом, що передує даному кроку, повинна стати розробка концепції та ІТ програмного забезпечення для підготовки формування показників попередньо сформованих та заповнених декларацій. Також, вагомим важливим кроком є здійснення реєстрації максимальної чисельності фізичних осіб – найманих працівників та отримання ними електронного підпису, що є доволі зручним для користування електронного кабінету платника податків.

2021 рік можна відмітити об'єднанням податкової звітності з ПДФО і звітності з ЄСВ. При цьому, підставою для об'єднання послугували зміни в

ПКУ і Законі «Про збір та облік ЄСВ», відповідно до яких ЄСВ-звітність подається в складі звітності з ПДФО. Це стосується не лише звітності із заробітної плати, але й податкових декларацій про майновий стан і доходи. За основною задумкою це повинно зменшити кількість звітності для бухгалтерів, а також уніфікувати правила заповнення декларацій з ЄСВ та ПДФО/ВЗ.

Як свідчать результати проведеного нами в другому розділі ретроспективного аналізу, завантаженість ТОВ «Голованівське ХПП» зменшується. Така тенденція зберігається упродовж всього досліджуваного періоду. Результати аналізу вказують на те, що фондвіддача досліджуваного підприємства зросла на 13,3% у порівнянні з 2018 роком. Проте, неповне використання наявних ємностей ТОВ «Голованівське ХПП» для зберігання зерна значно впливає на підвищення фондомісткості, а це, в свою чергу, негативно впливає на ефективність діяльності досліджуваного підприємства. Особливо критичним для нашого підприємства щодо використання виробничих потужностей був 2018 рік, коли вони використовувалися лише наполовину, проте в 2020 році ситуація залишається критичною.

Як показує проведений нами аналіз фінансового стану ТОВ «Голованівське ХПП» і розраховані показники, що дозволило зробити висновок про те, що підприємство є фінансово стійким та достатньо економічно безпечним.

Ознайомившись з організацією бухгалтерського та податкового обліку ПДФО на ТОВ «Голованівське ХПП», ми прийшли до наступних висновків:

Для бухгалтерського обліку ПДФО ТОВ «Голованівське ХПП» використовує рахунок другого порядку 641, який одночасно застосовується підприємством для узагальнення інформації щодо розрахунків за всіма видами податкових платежів. Це дещо погіршує аналітичність облікової інформації, оскільки на одному рахунку ведеться узагальнений облік. Тому, вважаємо, що в Робочому плані рахунків слід передбачити рахунок третього

порядку, який призначений саме для обліку ПДФО – 6411 «Розрахунки з ПДФО», що значно спростить облікові процедури.

Відображення суми ПДФО на рахунках бухгалтерського обліку ТОВ «Голованівське ХПП» є одним з заключних етапів облікових процедур, який передусє перенесенню нарахованих сум ПДФО у звітність. Так, важливим обліковим моментом є відображення розрахунків з ПДФО в рядку 1620 Балансу, тобто форми № 1. Бухгалтерський облік ПДФО на ТОВ «Голованівське ХПП» здійснюється з застосуванням програми 1С: Зарплата і управління персоналом 8.2 версія 2.5.

Слід звернути увагу на те, що при встановленні позначки «Так» для параметрів «Перерахування і проводки при виплаті»: «Формувати перерахування» і «Формувати проводки» у підприємства відсутня можливість коригування, відновлення даних і коригування параметрів вікна «Спеціальні функції». Тому, бухгалтеру ТОВ «Голованівське ХПП» при необхідності обліку заробітної плати за джерелами фінансування відповідно до економічних класифікаторів витрат, необхідно в пункті ІФ та ЕКВ встановити відповідні відмітки та створити групи з метою послідовного розрахунку сум ПДФО, військового збору та ЄСВ.

Також, у бухгалтера ТОВ «Голованівське ХПП» виникало непорозуміння в зв'язку з неможливістю виправлення помилки, пов'язаної з прийняттям двох працівників на роботу в середині звітного місяця, яким нараховано заробітної плати менше, аніж мінімальна: «F0510106 T1RXXXXG12 NaN» не є припустимим значенням integer. У елемента T1RXXXXG12 не повинно бути дочірніх елементів, а його значення повинно бути допустимим.

У ході перевірки достовірності розрахунку ПДФО виявилося, що в результаті розподілу лікарняних за місяцями їх нарахування, Щедрук О. Л. мала право на застосування ПСП і в червні 2017 року, а бухгалтер ТОВ «Голованівське ХПП» зайво утримав із доходу працівниці ПДФО в сумі 648 грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Смирнова, Е. Е. Социальные налоговые вычеты как инструмент государственной поддержки населения. Экономика. Налоги, Право. 2013. № 1.- С.84-89. – ISSN 1999-849X.
2. Гавриленко Н. В. Податкова система: навч. посіб. Львів: Новий Світ 2000, 2007. 328 с.
3. Соколовська А. М. Шляхи реформування податкової системи України. Фінанси України. 2014. №12., С. 103-121.
4. Рикардо Д. Сочинения. – Том 1 «Начала политической экономии и налогового обложения». – М. : Госполитиздат. -1941. 339с.
5. Havrylenko, N.V. (2007). Podatkova systema: navch. posib.. Lviv: Novyi Svit-2000 [in Ukrainian].
6. Ринген С. Распределительная теория экономической демократии. Логос. 2004. -№ 2 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://magazines.russ.ru/logos/2004/2/ri9.html>.
7. Швабій К. І. Пріоритети реформування податку на доходи фізичних осіб у сучасних умовах. Збірник наукових праць Ірпінської фінансово-юридичної академії (економіка, право). 2013. Вип. 2., С.50-54.
8. Майбуров И. А., Иванов Ю. Б. Экономика налоговых реформ. Монография. – К.: Алерта, 2013. – 432 с.
9. Эрроу К. Дж. Коллективный выбор и индивидуальные ценности : пер. с англ./науч. ред. Ф. А. Алескеров. – М. : Издательский дом ГУ ВШЭ, 2004. – 204 с.
10. Скворцов О. В., Скворцова Н.О. Налоги и налогообложение: учебное пособие для средних профессиональных учебных заведений. - Москва : Издательский центр «Академия», 2003. – 240 с.
11. Янжул И. И. Основные начала финансовой науки. Учение о государственных доходах. – Москва : Статут, 2002. – 555 с.
12. Лазурина О. М., Налоги и налогообложение : учебное пособие.

Ярославль : МФЮА, 2014. – 220 с.

13. Ксиропулос И. Д. Налоговые инструменты социальной поддержки населения. Налоги и налогообложение. 2017. -№6., С. 43-57.

14. Пушкарева В. М., История финансовой мысли и политики налогов: учебное пособие для студентов экономических специальностей высших учебных заведений. – Москва : Финансы и статистика, 2008. – 252 с.

15. Тургенев Н. И. Опыт теории налогов. – 3-е издание. – Москва : Соцэгиз, 1937. – 176 с.

16. Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б. Современный экономический словарь. - 4-е издание, переработанное и дополненное. – Москва : ИНФРА – М, 2003. – 480 с.

17. Малкова Ю. В. Налоговый инструментарий обеспечения социальной поддержки граждан: опыт зарубежных стран. Экономика. Налоги. Право. – 2016., №1. – С. 126-134.

18. Мандрощенко О. В. Налоговая система и ее влияние на развитие инвестиционной деятельности. Финансы и кредит. 2012. -№ 41 (521). – С. 12-16.

19. Податковий кодекс України : Документ 2755_VI. Законодавство України база даних / Верховна рада України. Дата оновлення: 21.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. (дата звернення: 11.01.2022).

20 Учет труда и заработной платы : руководство пользователя. Версия 7.11.029. URL: <https://ispro.ua/uploads/usermanuals/December2020/ETi5H0J9GUgxQ3G6H2Zy.pdf>. (дата звернення : 11.01.22).

20. Ошибки полей заполнения отчетов в Єдине вікно звітності (EDZV). URL: <http://www.inco-systems.com.ua/fondy-i-otchetnost/sistemy-podachi-otchetnosti/88-oshibki-polej-zapolneniya-otchetov-v-edzv>. (дата звернення : 11.01.22).

21. Гавриленко, Н. В. Застосування методичних аспектів управлінського

обліку на підприємствах одиничного та дрібносерійного виробництв = Application of methodological qualities of management accounting in job shops / Н. В. Гавриленко, О. В. Грищенко, Н. О. Козицька // Економічні науки : вісн. ДНДІСЕ – Дніпро : НДІСЕ, 2021. – № 1 (03). – С. 109–115. URL: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4686>. (дата звернення : 11.01.22).

22. Гавриленко, Н. В. Overview of accounting policy of the enterprise as a component of accounting and analytical support / Н. В. Гавриленко, І. А. Чернецька // Матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. "Сучасні перспективи розвитку науки". – Київ : Вид-во МЦНІД., 2021. – Ч. 2. – С. 14–15. URL: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4780>. (дата звернення : 11.01.22).

23. Гавриленко, Н. В. Концепція обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання / Н. В. Гавриленко, Я. С. Чернецька // Матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф. "Інструменти регулювання національної економіки та національної безпеки в умовах сучасних глобальних викликів". – Хмельницький : ХНУ, 2021. – С. 108–111. URL: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4682>. (дата звернення : 11.01.22).

24. Гавриленко, Н. В., & Грищенко, О. В. (2021). Система податкового стимулювання інноваційної діяльності: стан і перспективи. Економічний простір, (171), 73-79. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/171-13>. (дата звернення : 11.01.22).

25. Гавриленко, Н. (2021). Актуалізація податкового потенціалу великих платників податків. Економіка та суспільство, (30). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-37>. (дата звернення : 11.01.22).

26. Гавриленко, Н. В., Грищенко, О. В., & Козицька, Н. О. (2021). застосування податкових пріоритетів в управлінському обліку. Економічний простір, (168), 125-131. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/168-21>. (дата звернення : 11.01.22).

27. Гавриленко Н.В. Вплив податкового навантаження підприємницької сфери на національну економіку. Науковий вісник. 2007. № 3(40). С. 12–17.

28. Гавриленко Н. В. Податкова система. – Л.: Новий Світ – 2000, 2007. – 328 с.

29. Гавриленко Н. В. Податкова система. Навчальний посібник / Н.В.Гавриленко. – Львів: Новий світ - 2000, 2010. – 328 с.

30. Гришина Л.О., Гавриленко Н.В. Інноваційні підходи до розвитку регіону в умовах інтеграційних процесів. Збірник наукових праць Національного університету кораблебудування. 2014. № 1. С. 126–131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnuk_2014_1_23. (дата звернення : 11.01.22).

31. Гришина Л.О., Гавриленко Н.В., Гришина Н.В. Оцінка податкової ефективності програм підтримки малого і середнього бізнесу. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2014. Вип. 25. С. 193–198. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/734/1/30.pdf>. (дата звернення : 11.01.22).

32. Гришина Л, Гавриленко Н. Інноваційні підходи до розвитку регіону в умовах інтеграційних процесів. Збірник наукових праць Національного університету кораблебудування. 2014. № 1. С. 126–131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnuk_2014_1_23. (дата звернення : 11.01.22).

33. Гавриленко Н.В. Оцінювання податкового навантаження підприємств малого бізнесу в межах «податкового коридору» [Текст] / Н.В. Гавриленко, Н.Ю. Буга, В.М. Черешня // Економічний аналіз. – 2012. – Том14.№1. – с. 200-206. URL: https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=yVmiZDAAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&citation_for_view=yVmiZDAAAAAJ:_FxGoFyzp5QCy. (дата звернення : 11.01.22).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця 1.1 Фрагмент систематизованої вибірки класифікаційних ознак визначення поняття «дохід»

Класифікаційна ознака	Визначення	Автори
Перелік надходжень	До сукупних доходів домогосподарств належать «усі надходження населення, які мають грошову або натурально-речову форму, а також отримані як пільги (звільнення від податків чи їх частини, реалізоване право на придбання матеріальних благ або послуг); крім того, до сукупного доходу домогосподарства належать доходи, отримані від ведення особистого підсобного сільського господарства або від інших видів домашньої зайнятості»	Т.Малєєва
	Доходи – «грошові чи інші надходження, які окремі суб'єкти отримують чи від виробничої діяльності у вигляді доданої ними вартості, чи від продажу майна, майнових прав, прав інтелектуальної власності тощо, чи у процесі перерозподілу вартості створеного у суспільстві ВВП»	В.Опарін
	Дохід – «1) гроші або матеріальні цінності, отримані від виробничої, комерційної, посередницької чи іншої діяльності; 2) різницю між виторгом від реалізації продукції, робіт чи послуг і матеріальними витратами на їх виготовлення; 3) суму дивідендів і відсотків, отриманих відповідно від акцій та вкладів і депозитів»	Економічний енциклопедичний словник
Перелік надходжень з деталізацією періоду їх отримання та мети використання	«доходи населення є сукупністю надходжень за певний період часу, використовуваних фізичними особами з метою споживання і нагромадження»	Група авторів на чолі з П.В.Савченком і Ю.П.Кокіним
Перелік надходжень з деталізацією періоду їх отримання	Дохід – «сума грошей, яку ми заробляємо або отримуємо протягом певного періоду часу (зазвичай, один рік)»	О.І.Добринін, Л.С.Тарасевич, з групою авторів
Перелік надходжень з деталізацією мети їх використання	Доходи населення – «ресурси в грошовому і натуральному вираженні, які можуть бути використані на задоволення особистих потреб, податкові та інші обов'язкові і добровільні платежі, заощадження»	Назаров М. з Групою авторів
Зведення надходжень лише до грошової форми	Дохід – «потік зарплати, процентів, дивідендів та інших грошових надходжень, які отримує особа чи країна протягом певного часу (звичайно року)»	С.Панчишин
	«дохід завжди представлений грошима»	Мамедов О. з групою авторів

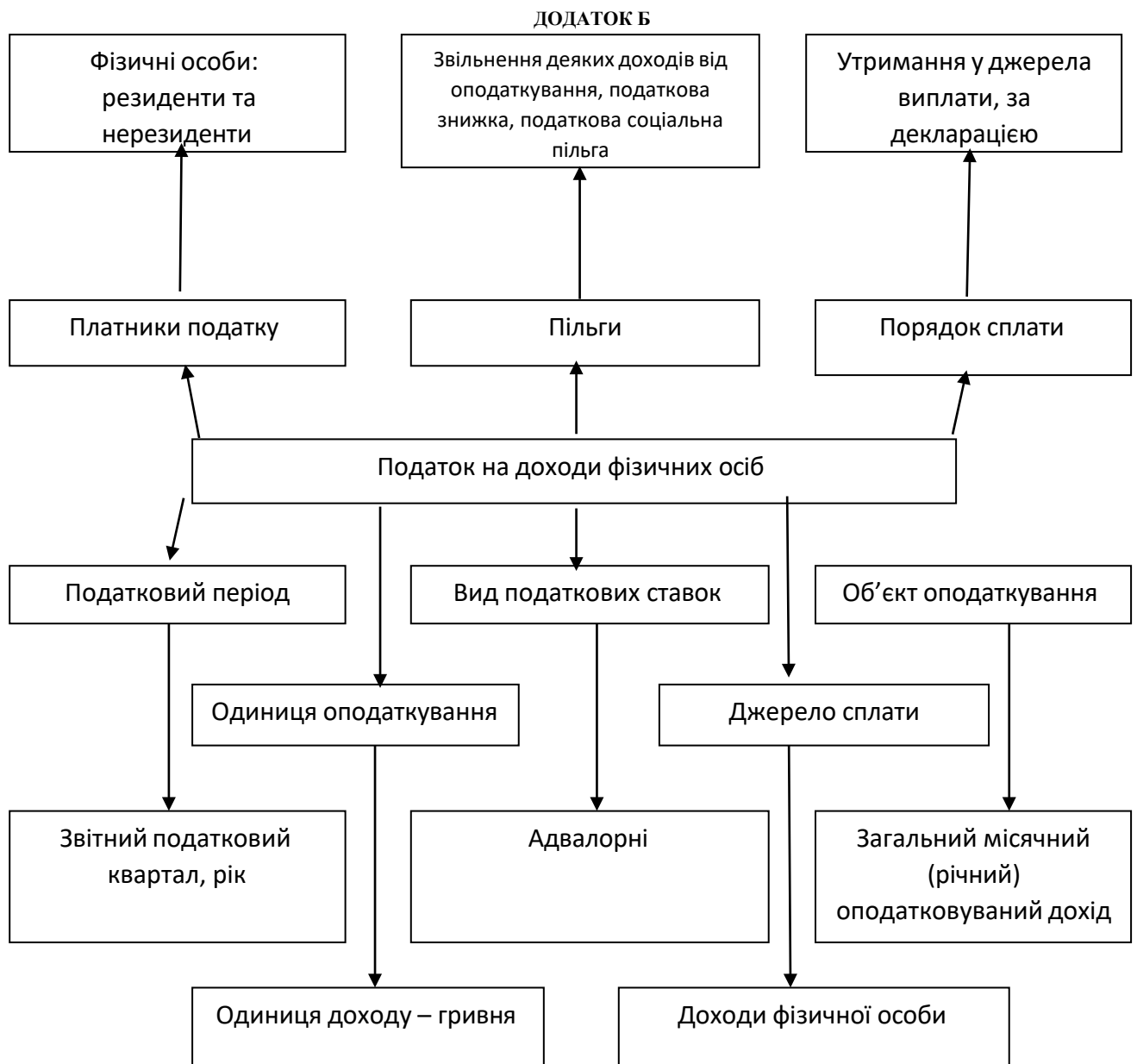

Рис. 1.1 Загальна характеристика податку на доходи фізичних осіб

ДОДАТОК В

НЕДОЛІКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ПДФО НА ТОВ «Голованівське ХПП»

Недолік	Зміст недоліку
Для бухгалтерського обліку ПДФО ТОВ «Голованівське ХПП» використовує рахунок другого порядку 641, який одночасно застосовується підприємством для узагальнення інформації щодо розрахунків за всіма видами податкових платежів	Це дещо погіршує аналітичність облікової інформації, оскільки на одному рахунку ведеться узагальнений облік. Тому, вважаємо, що в Робочому плані рахунків слід передбачити рахунок третього порядку, який призначений саме для обліку ПДФО – 6411 «Розрахунки з ПДФО», що значно спростить облікові процедури.
При формуванні щомісячних, квартальних та річних звітів з ПДФО ТОВ «Голованівське ХПП» до ДФС та подальшій їх структурній перевірці, програма ОПЗ дуже часто видає інформацію, яка є зовсім для бухгалтера незрозумілою. Зазвичай, повідомлення від ДФС має наступний вигляд: «Документ не пройшов перевірку структури: pattern constraint failed. The element: '.....' has an invalid value according to its data type»	Як показує напрацьована практика, така проблема виникає через не заповнення в звіті якогось поля, проте знайти його, не розуміючи, про що йде мова, бухгалтеру доволі проблематично і займає більше часу, аніж формування всього звіту.
Також, у бухгалтера ТОВ «Голованівське ХПП» виникало непорозуміння в зв'язку з неможливістю виправлення помилки, пов'язаної з прийняттям двох працівників на роботу в середині звітного місяця, яким нараховано заробітної плати менше, аніж мінімальна: «F0510106 T1RXXXXG12 NaN» не є припустимим значенням integer.	У елемента T1RXXXXG12 не повинно бути дочірніх елементів, а його значення повинно бути допустимим.
У ході перевірки достовірності розрахунку ПДФО виявилось, що в результаті розподілу лікарняних за місяцями їх нарахування, Щедрук О. Л. має право на застосування ПСП. У підсумку отримаємо наступну суму: - фактично утриманого ПДФО з доходу Щедрук О. Л. становить 5960, 70 грн; - сума ПДФО, яка отримана в результаті перерахунку становить 5312, 70 грн.	Отже, виходить, що бухгалтер ТОВ «Голованівське ХПП» зайво утримав із доходу працівниці ПДФО в сумі 648 грн. У формі 1-дф за четвертий квартал результат такого перерахунку слід відобразити наступним чином: - у графах 3а та 3 – нарахований та виплачений дохід за зазначений період в сумі 18300 грн; - у графах 4а та 4 – зазначаємо суму ПДФО з урахуванням виявленої переплати: 450 грн x 3 місяці – 648 грн = 702 грн.

